

NÚOV vytváří informační systém o uplatnění absolventů škol

Rozhodování o volbě profesní dráhy patří v životě k nejsložitějším. Existují šťastlivci, kteří mají díky vrozeným dispozicím jasno málem už v mateřské škole, ale to jsou výjimky. Většina z těch, kteří se musí na konci základní školy rozhodnout, co budou po zbytek života dělat, by v tu chvíli raději volila odklad nebo alespoň rozhodnutí co nejméně určité, které bude moci být v budoucnu zpřesňováno. A tak se shánějí informace: o osobních dispozicích a jejich projevech, abychom co nejlépe poznali sami sebe, dále o učebních a studijních možnostech, abychom se seznámili se vzdělávací nabídkou a našli v ní prostor a příležitosti k vlastní seberealizaci. A konečně o možnostech pracovního uplatnění po ukončení školy, abychom se dozvěděli, jakou budeme mít asi šanci na trhu práce. Jako informační zdroje přitom nejčastěji slouží rodiče, příbuzní, spolužáci a další známí. Mnohdy to však nestačí a je třeba vyhledat další prameny: tisk, specializované publikace, internet. I pak je ale naše rozhodnutí často spíše intuitivní než racionální, spíše volbou nejmenšího zla než jasným a vědomým prvním krokem na počínající profesní dráze.

Proč? Důvodů je jistě více, avšak jedním z nejvýznamnějších je fakt, že žákům základních a středních škol, rodičům a pedagogům chybí při jejich rozhodování dostatečně přesné, aktuální a srozumitelné informace, které by volbu profesní dráhy usnadnily a zjednodušily. Má-li být toto rozhodnutí dlouhodobě úspěšné, nemůže být přijímáno na poslední chvíli, pod tlakem termínu, intuitivně a bez dostatečné znalosti problému, o němž se rozhoduje. Právě naopak, součástí tohoto rozhodování musí být důkladný rozbor problému na základě komplexních, přesných a aktuálních informací, který umožní vyhodnotit rizika spojená s jednotlivými variantami řešení a zvolit postup, jenž povede ke chtěným výsledkům.

○ Národní ústav odborného vzdělávání řeší od r. 2005 do r. 2008 systémový projekt Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nazvaný Vzdělávání – Poradenství – Informace (zkráceně VIP Kariéra). Jednou z hlavních aktivit je tvorba integrovaného informačního systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce – ISA. Slovo integrovaný je zde zcela na místě: ISA totiž shromáždí všechny informace potřebné pro volbu povolání, tj. zejména informace o vzdělávací nabídce škol a informace o možnostech, okolnostech a podmínkách uplatnění absolventů škol na trhu práce. Potom tyto dva informační okruhy vzájemně propojí a v uživatelsky přívětivé formě je zpřístupní na internetu, což se stane v létě 2007.

○ Co všechno tedy ISA obsahuje, o čem bude informovat?

○ Předně o vzdělávací nabídce středních a vyšších odborných škol. V detailnějším výčtu půjde hlavně o

- popisy oborů vzdělání středních a vyšších odborných škol,
- přehled a informace o středních a vyšších odborných školách v ČR, jejich adresy, kontaktní údaje,
- plánovanou nabídku studijních a učebních oborů otevíraných v následujícím školním roce,
- údaje o počtech přihlášených a přijímaných v minulém roce, termíny dnů ote-

vřených dveří, skladbu přijímacích zkoušek, formy a délku studia, výši školného, možnosti ubytování,

- možnosti studia pro uchazeče se zdravotními postiženími,

svého školního vzdělávání očekávali a nakolik to bylo reálně naplněno.

○ K objektivizaci informací ze zaměstnavatelské sféry budou připraveny analýzy profesní a vzdělanostní struktury pracovních sil, analýzy shody získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání.

○ Dále budou analyzovány trendy vzdělanostních, kvalifikačních a odvětvových charakteristik trhu práce v ČR a bude provedeno srovnání těchto trendů se situací v zemích EU.

○ Na základě tohoto srovnání bude následně připravena projekce kvalifikačních potřeb trhu práce v ČR.

○ Tyto informace budou doplňovány šetřeními zaměřenými na inzerci prezentovanou v tisku i na internetu a šetřením názorů pracovníků personálních agentur, tedy relevantních subjektů, které poptávku zaměstnavatelů po pracovní síle zprostředkovávají.

○ Při prezentaci vzniklého souboru informací budou respektovány potřeby různých cílových skupin. Proto se předpokládá:

- zpracování dílčích tematicky orientovaných částí, které budou dostupné při interaktivním vyhledávání informací prostřednictvím internetu,
- vytváření analytických studií pro uživatele, kteří potřebují celistvý pohled na pro-

Certifikát mlynářského cechu v Chrudimi o absolvování devítitýdenního zaškolení

- nabídky studia v jiných než denních formách.

○ Druhý koš budou tvořit informace o trhu práce, zejména:

- Podrobné informace o kvalifikačních požadavcích zaměstnavatelů, včetně jejich nároků na kompetence absolventů škol.

- Hodnocení připravenosti absolventů na pracovní uplatnění a údaje o tom, co od

blematiku (i ony budou postupně uváděny na internetu).

○ Ve třetím koši budou informace o přechodu absolventů ze škol na trh práce, zvláště

○ o úrovni znalostí a dovedností získaných v průběhu školní přípravy,

○ představách absolventů o budoucím pracovním uplatnění a o jejich reálném naplnění,

○ o plánované a skutečné strategii hledání zaměstnání,

○ o uplatnění v zaměstnání,

○ o využití a kvalitě získaného vzdělání.

○ Tyto informace budou zjišťovány u žáků posledních ročníků SOU, SOŠ a VOŠ vybraných skupin oborů a následně u těch žáků po třech a šesti letech po absolvování studia.

○ Význam těchto zjištění lze spatřovat především v identifikaci „slabých“ míst odborné přípravy, problémů přechodu ze školy do zaměstnání, příčin nízké identifikace se zvoleným oborem a důvodů nízké profesní stability.

○ Důležité jsou i informace o postavení a uplatnění absolventů škol na trhu práce získané od pracovníků úřadů práce (ÚP). Z jejich názorů budou identifikovány problémy nezaměstnaných absolventů a poznatky o jejich uplatnitelnosti a připravenosti pro trh práce. Zajímavé budou i jejich názory na možnosti zlepšení aktuálního stavu školské přípravy.

○ K nejzávažnějším informacím patří analýzy údajů o nezaměstnanosti absolventů škol. Ty se budou týkat absolventů škol všech úrovní i jednotlivých oborů vzdělání. Na základě těchto každoročních analýz budou sledovány i vývojové tendence v nezaměstnanosti.

○ Velká část absolventů středních škol směřuje do terciárního vzdělávání. Zcela nově budou v systému ISA vytvářeny a poskytovány informace o situaci absolventů středních škol při přechodu na vysoké a vyšší odborné školy. Bude analyzován jejich zájem o vyšší odborné a vysokoškolské vzdělávání, zkoumána jejich úspěšnost v přístupu k terciárnímu vzdělávání a analyzována jejich situace v průběhu studia z hlediska míry předčasného ukončení studia.

○ V současné době je k dispozici část studií k jednotlivým tematickým okruhům, které poskytují celistvý pohled na danou problematiku. Jsou vhodné především pro výchovné poradce, tedy pro využití v kariérovém poradenství.

○ Součástí ISA bude rovněž subsystém, který bude pomáhat při individuálním řešení potřeb žáků ohrožených předčasným odchodem ze vzdělávání. Po zadání jejich problému umožní vyhledávat ve vzdělávací nabídce středních škol takové obory, ve kterých by byli schopni dále pokračovat ve studiu.

○ Subsystém bude pomáhat řešit individuálním způsobem informační a poradenské potřeby žáků a aktivně zapojí vyučující, výchovné poradce a další subjekty do řešení problematiky předčasných odchodů.

○ Výchovným poradcům (a ovšem i dalším zájemcům) bude v systému ISA k dispozici i multimediální průvodce, který

○ pomůže žákům s jednotlivými kroky volby vzdělávací a profesní dráhy,

○ usnadní jim orientaci ve vzdělávacím systému a ve světě práce,

○ povede je při využívání informačních zdrojů o vzdělávacích a profesních možnostech.

○ Na základě stanoveného cílového profilu žáka, který vymezí výukové cíle v dané oblasti, bude provedena volba adekvátních pracovních a pracovních činností charakterizujících určitá „modelová“ profesní uplatnění, tzn. takových pracovních a povolání, která budou reprezentovat určitý druh práce, pracovních činností a pracovních prostředků, přičemž se bude přihlížet k různým stupňům vzdělání pracovníků vykonávajících ty které pracovní činnosti.

○ Pro každé „modelové“ profesní uplatnění“ bude zpracován obsah scény z reálného pracovního prostředí, která žákovi umožní vytvořit si představu o světě práce a získat znalosti a dovednosti stanoveného profilu.

○ Posloupnost scén bude zvolena s ohledem na intenzifikaci procesu postupného osvojování žádoucích znalostí a dovedností.

○ K upevňování a dalšímu rozvíjení získaných znalostí a dovedností budou sloužit dialogy a soubory otázek s různými variantami odpovědí, které budou navazovat na ucelené bloky scén a budou mít za cíl vést žáka k přemýšlení o vlastních představách, zájmech a předpokladech pro různá profesní uplatnění a uvědomění si faktorů a kritérií, která jsou pro jejich volbu důležitá.

○ Multimediální průvodce bude vybaven textovou částí pro navigaci uživatele systémem, pro zobecnění obsahu scén a dialogu do poznatků relevantních pro kariérové rozhodování. Významnou přidanou hodnotou produktu by měla být jeho uživatelská vstřícnost, která by měla být podpořena využitím moderní audiovizuální techniky.

○ Tak bude ISA vypadat v polovině příštího roku, kdy bude zpřístupněn na webu. Ale mnoho informací, které posléze budou tvořit informační jádro systému, existuje už dnes. Jde o informace z průzkumů, výzkumů a terénních šetření, které NÚOV realizuje v rámci své kmenové, případně projektové činnosti, zejména v rámci projektu VIP Kariéra. Zde je soupis publikací, v nichž jsou tyto informace zveřejněny.

2006

○ Festová, J. – Vojtěch, J.: *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním* – 2006. Praha, NÚOV 2006, 66 stran.

○ Doležalová, G.: *Vývoj profesních nároků ve vybraných odvětvích národního hospodářství a náměty pro jejich reflexi v odborném vzdělávání*. Souhrnná syntetická publikace. Praha, NÚOV 2006, 64 stran.

○ Festová, J.: *Názory pracovníků úřadů práce na problematiku mladých uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním*. Praha, NÚOV 2006, 19 stran.

○ Kalousková, P.: *Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – šetření v terciární sféře*. Praha, NÚOV 2006, 38 stran.

○ Kleňhová, M. – Vojtěch, J.: *Přechod absolventů středních škol do terciárního vzdělávání*. Praha, NÚOV 2006, 67 stran.

○ Ůlovcová, H. – Vojtěch, J. – Festová, J. – Trhlíková, J. – Doležalová, G. – Kofroňová, O. – Kalousková, P.: *Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2005*. Praha, NÚOV 2006, 94 stran. ISBN 80-85118-95-5.

○ Vojtěch, J. – Doležalová, G. – Festová, J.: *Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se situací v Evropské unii – 2005/06*. Praha, NÚOV 2006, 45 stran.

○ Štastnová, P. – Kalousková, P. – Ůlovcová, H. – Vojtěch, J.: *Potřeby zaměstnavatelů z pohledu analýzy inzertní nabídky zaměstnání a názorů pracovníků personálních agentur*. 1. vydání. Praha, NÚOV 2006, 80 stran.

○ Kofroňová, O. – Vojtěch, J.: *Analýza vzdělávacích programů z hlediska zaměstnanosti absolventů*. 1. vydání. Praha, NÚOV 2006, 57 stran.

○ Eliášková, I. – Berný, L.: *Kam na školu – Vyšší odborné školy v České republice 2006/07*. 1. vydání. Praha, NÚOV 2006, 40 stran.

○ *Kam na školu – Střední školy v České republice, školní rok 2007/2008* CD-ROM Zpracovatel: Ivana Eliášová. 1. vydání. Praha, NÚOV 2006.

2005

○ Vojtěch, J. – Festová, J. – Sukup, R.: *Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků ve středním a vyšším vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se situací v EU – 2004/05*. 1. vydání. Praha, NÚOV 2005, 44 stran.

○ Trhlíková, J. – Ůlovcová, H. – Vojtěch, J.: *Přechod absolventů vyšších odborných škol do praxe a jejich uplatnění. – I. etapa (Šetření názorů budoucích absolventů VOŠ)*. 1. vydání. Praha, NÚOV 2005, 74 stran.

○ Festová, J. – Vojtěch, J.: *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním* – 2005. 1. vydání. Praha, NÚOV 2005, 64 stran.

○ Doležalová, G.: *Územní mobilita mladých lidí v souvislosti s pracovním uplatněním*. 1. vydání. Praha, NÚOV 2005, 37 stran.

○ Sukup, R. – Doležalová, G. – Vojtěch, J.: *Odvětvová a profesní struktura pracovníků ve zpracovatelském průmyslu a ostatních odvětvích v ČR v kontextu se sférou vzdělávání*. 1. vydání. Praha, NÚOV 2005, 37 stran.

○ Tituly jsou až na výjimky dostupné na webových stránkách NÚOV: www.nuov.cz, v sekci Publikace a periodika. Tamtéž jsou dostupné i tituly z let 2003 a 2004.

V. Voznička

Přechod absolventů středních škol do terciárního vzdělávání

Analýza přechodu absolventů středních škol do terciárního vzdělávání ukazuje výrazné zvyšování podílů absolventů středních škol vstupujících do terciárního vzdělávání. To je velice kladné zjištění, protože zvyšování počtu vzdělaných lidí v populaci patří k prioritám každé země a svědčí o její kultuře, vyspělosti i ekonomickém postavení. Významný je i fakt, že roste zájem mladých lidí o získání co nejvyšší vzdělanostní úrovně.

❖ Základním úkolem vzdělávací soustavy, a tedy i terciárního vzdělávání, je připravit absolventy tak, aby byli schopni se uplatnit na trhu práce a stát se zaměstnatelnými. To ale neznamená, že oblast vzdělávání jako celek by měla být podřízena světu práce. Spíše jsou tyto oblasti – vzdělávání a trh práce – vůči sobě ve vztahu vzájemného ovlivňování; obě jsou do určité míry autonomní, a přece na sobě závislé.

❖ Pro mladé lidi vstupující do institucí terciárního vzdělávání znamená tento krok podstatné rozšíření jejich schopností a znalostí i rozmanitější možnosti jejich budoucího uplatnění. Na druhé straně je třeba respektovat skutečnost, že rostoucí počet zájemců o terciární studium sebou nese výraznější rozdíly studijních zájmů i schopností, diferencovanější sociální zázemí studentů, pestřejší škálu studijních motivací a členitější ekonomická omezení. Potřeba vyhovět různým požadavkům a schopnostem studentů i potřebám společnosti a zároveň nesení kvalitu vzdělávání je řešena rozšířenou diverzifikací studijní nabídky v terciárním sektoru vzdělávání.

❖ Terciární vzdělávání by tedy mělo uspokojovat různé potřeby a požadavky uchazečů o studium, nabízet jim různé studijní cesty, vytvářet přehledný systém, celkově kompatibilní, s vysokou mírou vzájemné prostupnosti, nejen u nás, ale i v realitě evropského prostoru. Vysokoškolské vzdělávání považuje Evropská komise za základní prioritu vývoje Evropské unie. Budovat „Evropu znalostí“ jako v současné době široce uznávaný a nenahraditelný faktor sociálního a lidského růstu, soustředit se na posílení mezinárodní konkurenceschopnosti evropského systému vysokého školství a zvýšení jeho přitažlivosti v celosvětovém měřítku, což plně odpovídá mimořádným kulturním a vědeckým tradicím tohoto kontinentu, je myšlenka, na které se shodli ministři odpovědní za vysokoškolské vzdělávání již na setkání v Boloni (1999).

❖ Nárůst počtu uchazečů o terciární vzdělávání, k němuž v posledních letech došlo, se týká především zájmu o vysokoškolské studium, zatímco počet uchazečů o studium na vyšších odborných školách stagnuje. Nárůst celkového počtu přijatých do terciárního vzdělávání je umožněn jak zvýšením kapacit vysokých škol, tak změnou charakteru vysokoškolského studia z „dlouhého“ magister-

ského studia na studium dvoustupňové – bakalářské a navazující magisterské studium.

❖ Nejpočetnější skupinou uchazečů o terciární vzdělávání jsou „čerství“ maturanti, kteří se snaží pokračovat ve studiu bez přerušení, tj. bezprostředně po ukončení střední školy. Představují 59 % přihlášených a 64 % přijatých k prezenčnímu studiu na vysokých školách. Na VOŠ je jejich podíl ještě větší – tvoří 84 % všech přihlášených k dennímu studiu a 84 % přijatých.

❖ Ke studiu kombinovaného a distančního studia na vysokých školách se absolventi středních škol přímo po maturitní zkoušce hlásí pouze v malé míře – tvoří 10 % všech přihlášených a 7 % všech přijatých. Obdobná situace je i při přijímacím řízení k vyššímu odbornému studiu – jedná se o 8 % přihlášených do dálkového studia a 7 % přijatých.

❖ Zatímco v roce 2002 se ke studiu na vysokých školách hlásilo 59 % absolventů maturitních oborů, v roce 2005 to bylo již téměř 77 %. Tato situace je dána i tím, že vysoké školy se ve větší míře zaměřují na otevírání bakalářských studijních programů, které jsou obvykle tříleté, na rozdíl od situace v minulých letech, kdy nabídku vysokých škol tvořily zejména „dlouhé“ magisterské programy a délka studia čtyři až pět let mnohé uchazeče o studium částečně mohla odradit.

❖ Od roku 2000 narůstá i podíl absolventů, kteří jsou ke studiu na vysokých školách přijati. Tento podíl v uvedeném období vzrostl ze 40 % na 53 %.

Absolventi středních škol a jejich přechod do terciárního vzdělávání – srovnání

❖ Uchazeči z řad absolventů jednotlivých druhů a typů škol se při přijímacím řízení na vysoké a vyšší odborné školy chovají rozdílně. Souvisí to s charakterem předchozího středoškolského studia, zejména s tím, zda je studium zaměřeno více všeobecně nebo více odborně, a se skladbou vyučovaných předmětů.

❖ Po ukončení střední školy se absolventi rozhodují, zda budou pokračovat ve studiu na vysoké nebo vyšší odborné škole, či zda začnou hledat zaměstnání a vstoupí na trh práce. Absolventi gymnázií, jejichž studium na střední škole bylo všeobecně zaměřeno a mělo je připravit zejména k dalšímu studiu na terciární vzdělávací úrovni, se prakticky všichni hlásí ke studiu na vysoké škole (všichni se hlásí k vysokoškolskému studiu a 10 % z nich navíc i ke studiu na vyšší odborné škole). Absolventi podávají v průměru téměř čtyři přihlášky a hlásí se prakticky do všech oborů nabízených institucemi terciárního vzdělávání.

❖ Co do podílů přihlášených jsou následování absolventy lyceí, jejichž studium je charakterizováno také jako všeobecné, těch se hlásí ke studiu bezprostředně po maturitě celkem 81 % (79 % na vysoké školy a 7 % na vyšší odborné školy¹). Z předchozího vyplývá, že absolventi středních škol poskytujících všeobecně zaměřené vzdělání mají zájem pokračovat po maturitní zkoušce

	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06
Počet uchazečů o studium					
VOŠ	14 561	14 758	16 199	13 699	13 154
VŠ	48 405	44 222	51 284	54 578	63 866
Počet uchazečů, kteří se dostavili k přijímacímu řízení					
VOŠ	12 531	12 809	14 071	11 671	10 680
VŠ	45 500	41 500	48 597	52 052	60 516
Počet přijatých uchazečů					
VOŠ	9 634	9 558	9 830	8 633	8 571
VŠ	29 567	28 486	34 872	37 827	44 200
Podíl přihlášených z celkového počtu absolventů					
VOŠ	19,8 %	19,8 %	20,4 %	16,7 %	15,8 %
VŠ	65,8 %	59,4 %	64,6 %	66,4 %	76,6 %
Podíl uchazečů, kteří se dostavili k přijímacímu řízení, na celkovém počtu absolventů					
VOŠ	17,0 %	17,2 %	17,7 %	14,2 %	12,8 %
VŠ	61,9 %	55,8 %	61,2 %	63,3 %	72,6 %
Podíl přijatých ke studiu z celkového počtu absolventů					
VOŠ	13,1 %	12,8 %	12,4 %	10,5 %	10,3 %
VŠ	40,2 %	38,3 %	43,9 %	46,0 %	53,0 %

Tabulka 1: Absolventi středních škol – přijímací řízení na vyšší odborné a vysoké školy

¹ Každý uchazeč je vykazován v celkovém součtu jenom jednou, v jednotlivých kategoriích – VŠ a VOŠ. Pokud se hlásí do obou kategorií, musí být započítán v každé, proto nelze oba údaje sečíst.

ve studiu, a to zejména na vysokých školách. Absolventi mají širokou škálu znalostí z mnoha oblastí, díky tomu si mohou vybrat z mnoha různých oborů. O vyšší odborné studium projevuje zájem méně než desetina absolventů a uchazeči většinou zároveň podávají přihlášky i ke studiu na vysoké škole. Uchazeči podávají v průměru více než tři přihlášky a hlásí se zejména ke studiu oborů, které jsou příbuzné se zaměřením lycea, které vystudovali, a dále mají zájem o studium ekonomie.

❖ K dalšímu studiu se hlásí i téměř tři čtvrtiny absolventů středních odborných škol. Ti však v mnohem větší míře než absolventi gymnázií a lyceí upřednostňují studium na vyšších odborných školách. Ke studiu na vysoké škole podává přihlášky 65 % absolventů středních odborných škol a 20 % absolventů podává přihlášky ke studiu na vyšších odborných školách. Více než desetina absolventů oborů středních odborných škol podává přihlášky jak na vysoké, tak na vyšší odborné školy, v průměru tak podávají 2,4

20 % se hlásí ke studiu na vysoké škole a 15 % ke studiu na vyšších odborných školách. V průměru podávají 1,5 přihlášky a stejně jako absolventi oborů středních odborných učilišť se hlásí zejména ke studiu oborů příbuzných těm, které vystudovali na střední škole.

❖ Absolventi jednotlivých druhů a typů škol jsou při přijímacím řízení na vyšší odborné školy a vysoké školy úspěšní v různé míře. Úspěšnost absolventů středních škol při přijímacím řízení ke studiu na terciární vzdělávací úrovni se podle typu a druhu škol pohybuje od 86 % v případě lyceí až do 66 % v případě absolventů nástavbového studia. Obecně platí, že absolventi středoškolských oborů všeobecného charakteru jsou při přijímacím řízení úspěšnější, a to zejména při přijímacím řízení ke studiu na vysokých školách (zde se úspěšnost pohybuje od 84 % v případě lyceí až do 59 % v případě oborů nástavbového studia).

❖ Absolventi lyceí a gymnázií jsou úspěšnější při přijímání ke studiu na vysokých

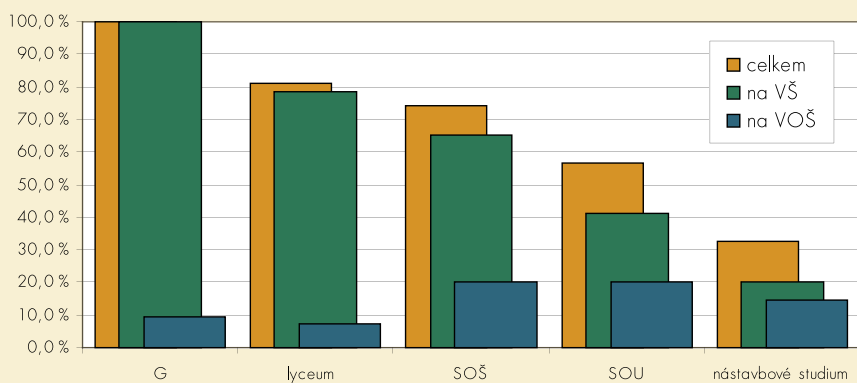
ních odborných učilišť a absolventy oborů nástavbového studia. Při přijímacím řízení ke studiu na vysokých školách jsou o něco více úspěšní absolventi maturitních oborů středních odborných učilišť následování absolventy oborů středních odborných škol a absolventy oborů nástavbového studia.

Absolventi oborů středních škol a jejich přechod do terciárního vzdělávání – srovnání v oborovém členění

❖ Uchazeči z řad absolventů jednotlivých druhů a typů škol se při přijímacím řízení na vysoké školy a vyšší odborné školy chovají rozdílně nejen v závislosti na charakteru předchozího středoškolského studia, ale i v závislosti na oborech, které vystudovali.

❖ Pro porovnání je použito údajů uvedených v předchozím textu, a to především podílů absolventů, kteří se z daných skupin oborů hlásí ke studiu v terciárním vzdělávání, dále údajů o tom, jaký podíl absolventů byl přijat a jaký podíl absolventů dané skupiny oborů přijat nebyl. Údaje jsou uvedeny odděleně pro přijímání k vysokoškolskému studiu a pro přijímání na vyšší odborné školy.

❖ Pro absolventy přihlášené k vysokoškolskému studiu v podstatě platí, že větší podíly absolventů se na vysoké školy hlásí z oborů SOŠ, menší podíly ze studijních oborů SOU a nejmenší z nástaveb. Z obrázku 3 jsou však zřejmé výrazné rozdíly v podílech přihlášených i přijatých v jednotlivých skupinách oborů. U absolventů SOŠ jsou jednoznačně nejvyšší podíly přihlášených z řad absolventů *elektrotechnických, stavebních a uměleckých oborů, nejnižší pak ze zemědělských a gastronomických oborů*. U studijních oborů SOU a nástaveb je největší podíl uchazečů o vysokoškolské studium opět z absolventů *elektrotechnických oborů, dále pak ze strojírenských oborů* s tím, že zájem strojařů ze studijních oborů SOU převyšuje zájem

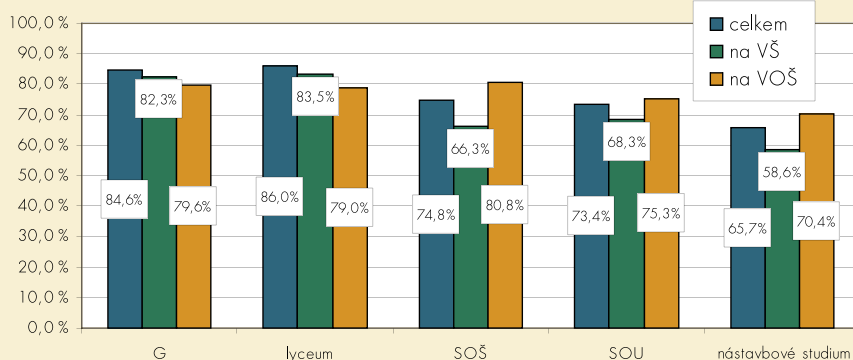
Obrázek 1: Podíly absolventů středních škol hlásících se ke studiu do terciárního vzdělávání 2005/06

přihlášky. Uchazeči z řad absolventů středních odborných škol se ve větší míře hlásí na obory příbuzné těm, které vystudovali na střední škole, případně ke studiu ekonomických oborů.

❖ Absolventi středních odborných učilišť (oborů s maturitou) jsou mnohem více prakticky zaměřeni a obory středních odborných učilišť jsou koncipovány zejména pro přípravu absolventů na trh práce. Ale jak je vidět, ani tito absolventi nemají další vzdělávací dráhu uzavřenou. K dalšímu studiu se hlásí více než polovina z nich (57 % absolventů) a 40 % z nich se hlásí ke studiu na vysoké školy a 20 % ke studiu na vyšší odborné školy (10 % se tedy hlásí jak ke studiu na vysoké, tak na vyšší odborné škole). Uchazeči podávají v průměru 1,7 přihlášky a hlásí se zejména ke studiu oborů příbuzných těm, které vystudovali na střední škole. Toto je trend projevující se u absolventů naprosté většiny středoškolských oborů poskytujících odborné vzdělání.

❖ Samostatnou kategorií jsou absolventi oborů nástavbového studia středních škol. Ti už mají za sebou prakticky dvojí ukončené vzdělávání – absolvovali učební obor a následně pokračovali ve studiu, aby složili maturitní zkoušku. Ke studiu na terciární vzdělávací úrovni se jich hlásí necelá třetina,

školách, jejich úspěšnost při přijímacím řízení na vyšší odborné školy je o něco nižší, i když stále převyšuje úspěšnost absolventů oborů středních odborných učilišť a oborů

Obrázek 2: Úspěšnost absolventů středních škol při přijímacím řízení ke studiu na terciární vzdělávací úrovni 2005/06

nástavbového studia a pohybuje se na úrovni úspěšnosti absolventů oborů středních odborných škol.

❖ Absolventi oborů odborného vzdělávání na středních školách jsou úspěšnější při přijímacím řízení na vyšší odborné školy než na školy vysoké. Nejúspěšnější jsou absolventi oborů středních odborných škol následování absolventy maturitních oborů střed-

absolventů oborů uměleckých. Ze sledovaných skupin oborů je v těchto typech škol výrazně menší zájem o vysokoškolské studium u absolventů oborů gastronomických a obchodních.

❖ Úspěšnost v přijímacím řízení je dána podílem přijatých ke studiu na vysokých školách z celkové počtu přihlášených. Zde jsou ve všech typech odborných škol nejúspěš-

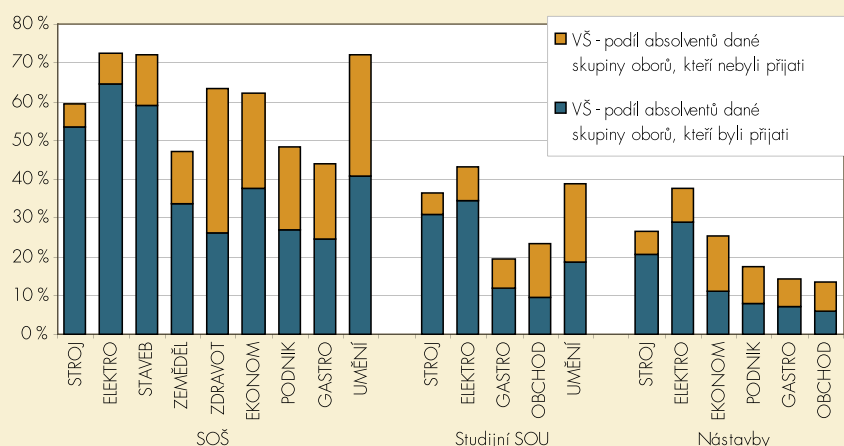
nější absolventi elektrotechnických a strojírenských oborů. Je to dáno především poměrně velkými počty přijímaných do těchto oborů, nízkým převísem zájmu o studium (zejména

rech, naopak zájemci o studium v uměleckých oborech jsou mnozí z nepříjatých na vysoké školy. Skupina obchodních oborů nemá zastoupení v oborech SOŠ, proto zá-

Profesní kompetence jsou úzce svázány s konkrétní odborností a jejich zvládnutí umožňuje, případně usnadňuje výkon určitých profesí či povolání.

❖ **Klíčové (přenositelné) kompetence** jsou takové znalosti, schopnosti a dovednosti, které se jeví jako nezbytné pro zdárné uplatnění nejenom na trhu práce, ale i v běžném životě. Jejich zvládnutí by mělo přispět k větší flexibilitě pracovníků v širokém slova smyslu, tzn. k jejich schopnosti vykonávat rozličné odborné úkoly nebo měnit bez větších problémů různé profese, a napomáhat harmonizovat schopnosti pracovníků a požadavků kladených ze strany zaměstnavatele.

❖ Požadavky kladené ze strany zaměstnavatelů na budoucí či stávající zaměstnance v oblasti klíčových kompetencí představují jedno z nosných témat tohoto výzkumu. Pozornost byla zaměřena jednak na *hodnocení důležitosti* vybraných kompetencí ve vztahu k dosaženému vzdělání pracovníků, jednak na zjišťování názorů zaměstnavatelů na to, na které z uvedených kompetencí by školy měly zaměřovat více pozornosti. Předmětem zkoumání byl rovněž pohled zaměstnavatelů na to, které další znalosti, schopnosti a dovednosti zaměstnavatelé pokládají za důležité a o kterých kompetencích se respondenti domnívají, že jejich význam v budoucnu ještě vzroste.

Obrázek 3: Podíly absolventů vybraných skupin oborů odborného vzdělávání, kteří se přihlásili, byli přijati a nebyli přijati na vysoké školy (2005/06)

u strojírenských oborů), dále výběrovostí a tedy i kvalitou studentů v elektrotechnických oborech středních škol.

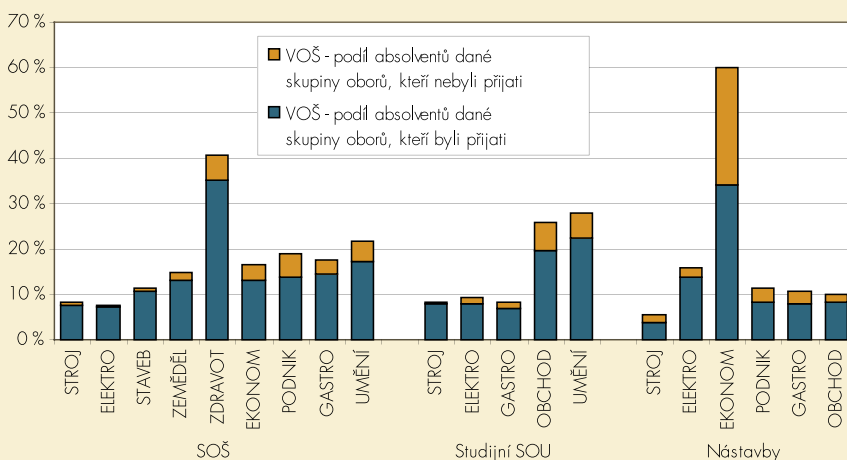
❖ *Nejméně úspěšní jsou absolventi zdravotnických oborů*, kde jednak příprava ve středních školách byla mnohem více než v jiných skupinách oborů orientována na praxi a příprava k dalšímu studiu byla poněkud opomíjena, jednak je zde výrazná konkurence absolventů gymnázií. Při značném převisu zájmu nemají absolventi SOŠ velkou šanci. Velký převís zájmu o studium na vysokých školách je důvodem i relativně *velkého podílu nepřijatých absolventů uměleckých oborů*. Značný podíl nepřijatých je zřejmý i u *absolventů ekonomických oborů nástavby*, zde je to zřejmý důsledek méně kvalitní přípravy v těchto oborech pro studium na vysokých školách i nezanedbatelného převisu zájmu o studium v ekonomických oborech vysokých škol.

❖ Situace v zájmu absolventů odborných škol o studium na vyšších odborných školách je výrazně odlišná. Průměrný zájem o studium je výrazně menší a vyrovnaný u jednotlivých druhů škol.

❖ Výrazné odlišnosti jsou zde dvě – u absolventů zdravotnických oborů SOŠ a ekonomických oborů nástavby. První odchylka je dána skutečností, že absolutorium VOŠ je součástí kvalifikačních požadavků na zdravotní sestry v souvislosti s jejich pracovním zařízením, dále se zde odráží i problém obtížného přechodu těchto absolventů na vysoké školy: jestliže tam neuspějí, obrací se ke studiu na vyšších odborných školách. Výrazně vysoký podíl přihlášených z ekonomických oborů nástavby je s největší pravděpodobností dán nesprávnými údaji při poměrně malé četnosti těchto uchazečů (možnost vykázaní uchazeče ze SOŠ v této skupině).

❖ Nízký zájem o studium ve strojírenských a elektrotechnických oborech je zřejmým odrazem poměrně snadného přístupu k vysokoškolskému vzdělání v těchto obo-

jemci o tuto oblast již na středních školách studují ve studijních oborech SOU, obsahově odpovídající vzdělávací nabídka pro ně pak vlastně existuje pouze na vyšších odborných školách a možnost jejich úspěchu v přijímacím řízení na ekonomické obory vysokých škol je diskutabilní vzhledem k velké kon-

Obrázek 4: Podíly absolventů vybraných skupin oborů odborného vzdělávání, kteří se přihlásili, byli přijati a nebyli přijati na vyšší odborné školy (2005/06)

kurenci lépe připravených absolventů gymnázií, lyceí i obchodních akademií. Proto se, stejně jako zájemci o umělecké obory, ve výrazně větší míře hlásí ke studiu ve vzdělávacích programech vyššího odborného vzdělávání.

Kompetence žádané zaměstnavateli

❖ Pro úspěšné uplatnění absolventů škol na trhu práce je důležité, aby skladba jejich znalostí, schopností a dovedností (označovaných jako kompetence) co nejvíce odpovídala požadavkům a potřebám potenciálních zaměstnavatelů.

❖ Kompetence, kterými pracovníci a uchazeči o zaměstnání v různé míře disponují, lze rozdělit na profesní a klíčové.

Klíčové a profesní dovednosti

❖ Ačkoli pro definování nároků zaměstnavatelů na nově přijímané pracovníky jsou velice často určující požadavky plynoucí z konkrétní pracovní pozice, respondenti byli přesto požádáni, aby vyjádřili, v jakém poměru kladou obecně důraz při výběru nových pracovníků na klíčové dovednosti a profesní dovednosti (tak, aby jejich součet činil 100%).

❖ Z výsledků šetření plyne, že v souhrnu (tzn. bez ohledu na velikost či oborové zaměření firmy) zaměstnavatelé pouze *mírně preferují profesní dovednosti* (v průměru 51,9%) *oproti dovednostem klíčovým* (v průměru 48,1%). Jde o poměrně důležité zjištění, že zaměstnavatelé si uvědomují důležitost klí-

čových dovedností, které považují za srovnatelné s profesními dovednostmi. Detailnější analýza však naznačuje, že v závislosti na oborovém zaměření a velikosti firem se zde projevují určité difference. Rozdílnost preferencí byla sledována na základě procentuálního podílu klíčových a profesních dovedností ve vztahu k velikosti firem.

◆ Nároky zaměstnavatelů jsou přímo úměrné dosaženému vzdělání pracovníků, tzn. že se zvyšující se úroveň vzdělání přisuzují zaměstnavatelé jednotlivým kompetencím větší význam. Zatímco u vzdělanostní skupiny SOU dosahuje aritmetický průměr u všech kompetencí vyšších hodnot než v případě ostatních kategorií vzdělání, skupině vysokoškoláků přísluší ve všech případech jednoznačně nejvyšší hodnoty, což ukazuje vysokou důležitost uvedených kompetencí.

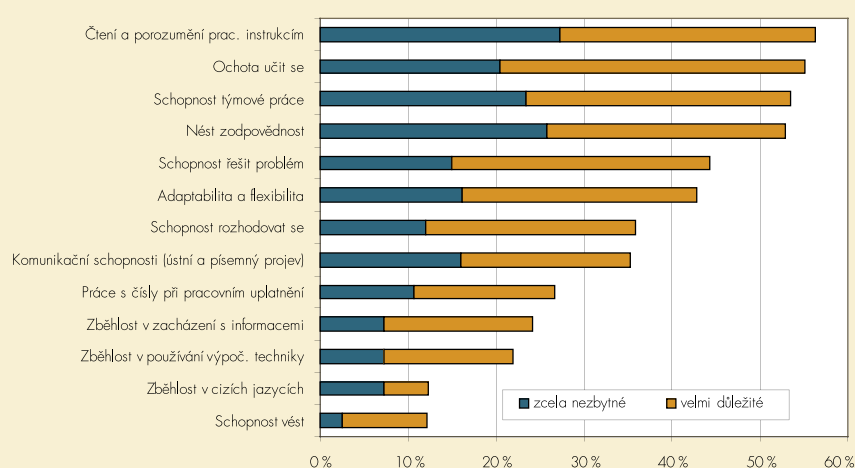
◆ U všech vzdělanostních kategorií je značný význam přikládán schopnosti *nést zodpovědnost* a *čtení a porozumění pracovním instrukcím*. Do popředí vystupují rovněž *kommunikační schopnosti* (ústní a písemný projev), *ochota učit se* a *zběhllost v používání výpočetní techniky*.

◆ Jak bylo uvedeno, z hlediska jednotlivých vzdělanostních skupin kladou zaměstnavatelé *nejnižší požadavky na vyučené pracovníky*. Jejich hodnocení je zřejmě úzce svázáno s charakterem pozic, které tito pracovníci nejčastěji zastávají, a z toho vyplývajících potřebných kompetencí; jde zejména o manuální a odborné dělnické profese či provozní pracovníky. Vyžadovány jsou tak především *čtení a porozumění pracovním instrukcím* a *ochota učit se*, ale také *ochota nést zodpovědnost*, *schopnost týmové práce* či *adaptabilita a flexibilita*. Naopak v prů-

vatelé v porovnání s absolventy SOU celkově vyšší nároky. Opět je zde zřejmá souvislost s charakterem pracovních pozic, které bývají obsazovány pracovníky – absolventy SOŠ a jsou spojeny s požadavky na větší samostatnost, zodpovědnost, schopnost se rozhodovat a řešit problém. Za nejdůležitější je pokládáno *čtení a porozumění pracovním instrukcím*, *ochota učit se*, *kommunikační schopnosti*, *schopnost nést zodpovědnost* a *zběhllost v používání výpočetní techniky*. Na základě hodnot aritmetického průměru je možné označit za nejméně důležitou schopnost vést

bylo v případě skupiny SOŠ. Největší důraz je kladen na *zběhllost v používání výpočetní techniky*, *kommunikační schopnosti*, *schopnost nést zodpovědnost*, *čtení a porozumění pracovním instrukcím* a *ochotu učit se*. Za nejméně důležitou je obdobně jako v předchozích případech považována schopnost vést a *zběhllost v cizích jazycích*.

◆ Celkově nejvyšší nároky jsou kladeny na pracovníky s vysokoškolským vzděláním, u kterých se předpokládá vybavenost zmíněnými kompetencemi na nejvyšší úrovni. Jednoznačně nejvíce jsou zdůrazňovány ko-

Obrázek 5: „Zcela nezbytné“ a „velmi důležité“ kompetence vyučených pracovníků

a *zběhllost v cizích jazycích*, nicméně je třeba upozornit jednak na poměrně malé rozpětí průměrných hodnot u jednotlivých znalostí, dovedností a schopností v rámci kategorie SOŠ, jednak na poměrně výrazný rozdíl průměrného hodnocení ve srovnání s kategorií SOU – přestože uvedené dvě kompetence se

kommunikační schopnosti, *schopnost nést zodpovědnost*, *schopnost řešit problém*, *schopnost rozhodovat se*, *čtení a porozumění pracovním instrukcím* a *zběhllost v používání výpočetní techniky*. Naopak nejméně důležitá je *zběhllost v cizích jazycích* a *práce s čísly při pracovním uplatnění*.

Kompetence	Důležitost vlastností (hodnoty aritmetického průměru)			
	SOU	SOŠ	VOŠ	VŠ
Kommunikační schopnosti (ústní a písemný projev)	2,76	2,01	1,72	1,28
Čtení a porozumění pracovním instrukcím	2,25	1,93	1,74	1,45
Zběhllost v cizích jazycích	3,61	2,72	2,18	1,74
Práce s čísly při pracovním uplatnění	2,99	2,27	2,03	1,70
Schopnost rozhodovat se	2,77	2,28	1,87	1,41
Schopnost řešit problém	2,55	2,07	1,79	1,39
Nést zodpovědnost	2,38	2,01	1,72	1,34
Adaptabilita a flexibilita	2,54	2,19	1,94	1,63
Schopnost týmové práce	2,39	2,07	1,80	1,58
Schopnost vést	3,66	2,78	2,19	1,55
Ochota učit se	2,36	2,00	1,78	1,54
Zběhllost v používání výpočetní techniky	3,21	2,06	1,69	1,45
Zběhllost v zacházení s informacemi	2,98	2,20	1,80	1,48

Tabulka 2: Význam klíčových kompetencí pro jednotlivé vzdělanostní skupiny zaměstnanců (čím nižší hodnota aritmetického průměru, tím je daná znalost, schopnost či dovednost důležitější – zvýrazněny nejdůležitější kompetence při porovnání ve sloupcích)

měru za nejméně důležité pokládají zaměstnavatelé schopnost vést a *zběhllost v cizích jazycích*.

◆ Průměrné hodnocení pracovníků se středním odborným vzděláním je dokladem toho, že na tuto skupinu kladou zaměstna-

jeví jako nejméně žádané i v případě absolventů SOU, je zřejmé, že v případě SOŠ je jim přikládán větší význam.

◆ U pracovníků s vyšším odborným vzděláním přikládají zaměstnavatelé všem uvedeným kompetencím větší důležitost než tomu

Hodnocení důležitosti kompetencí vyučených pracovníků

◆ Z pohledu zaměstnavatelů se jeví jako nejdůležitější, aby pracovníci – absolventi SOU byli vybaveni schopností *čtení a porozumění pracovním instrukcím* (za „zcela nezbytné“ až „důležité“ je považuje 92 % zaměstnavatelů) a *ochotou učit se* (90 % respondentů), dále pak *schopností řešit problém*, *adaptabilitou a flexibilitou* (shodně 88 % respondentů), *schopností nést zodpovědnost* a *schopností práce v týmu* (v obou případech 86 % dotázaných), přičemž z hlediska míry důležitosti je za „zcela nezbytné“ považováno zejména *čtení a porozumění pracovním instrukcím* (27 %) a *schopnost nést zodpovědnost* (26 %).

◆ Z grafického vyjádření na obr. 5 je dobře patrné, které kompetence (znalosti, dovednosti a schopnosti) pokládají zaměstnavatelé u této vzdělanostní kategorie za nepostradatelné (ohodnotili je jako „zcela nezbytné“ a „velmi důležité“).

◆ Z grafu vyplývá, že více než 50 % respondentů považuje u pracovníků – absolventů SOU za nepostradatelné následující kompetence: *čtení a porozumění pracovním instrukcím*, *ochota učit se*, *schopnost týmové práce* a *schopnost nést zodpovědnost*. Naopak

zběhllost v cizích jazycích a schopnost vést je podstatná pro méně než 20 % dotázaných zaměstnavatelů.

Hodnocení důležitosti kompetencí pracovníků se středním odborným vzděláním

Pro výkon odborných činností v technicko-hospodářských, ekonomických, zdravotnických, pedagogických, sociálně právních, uměleckých a dalších činnostech jsou pracovníci připravováni ve vzdělávacích programech středního odborného vzdělávání. Délka studia je stanovena na 4 roky, v závěru studia skládají žáci maturitní zkoušku. Absolventi jsou připraveni zejména pro

se řadí čtení a porozumění pracovním instrukcím, ochota učit se, schopnost nést zodpovědnost a komunikační schopnosti. Těsně pod 70% hranicí se nachází schopnost řešit problém, schopnost týmové práce a zběhllost v používání výpočetní techniky. Naopak k nepříliš zdůrazňovaným kompetencím patří schopnost vést a zběhllost v cizích jazycích.

Z komparace výsledků s hodnotami vztahujícími se k vyučeným pracovníkům vyplývá, že intenzita důležitosti jednotlivých znalostí, dovedností a schopností je odlišná – i v případě relativně méně významných kompetencí se předpokládá, že středoškoláci jimi disponují ve větší míře. Zatímco v případě absolventů SOU pova-

telů na to, kterých kompetencí se absolventům nedostává – na ně by pak školy měly zaměřit více pozornosti. Zaměstnavatelé se de facto vyjádřili, zda se domnívají, že absolventi škol mají být danými znalostmi, schopnostmi a dovednostmi vybaveni již při nástupu do zaměstnání, nebo je mají získat až praxí. V této souvislosti byli požádáni, aby sdělili, na které z nabízených kompetencí by se škola měla více zaměřit a klást na jejich rozvoj větší důraz.

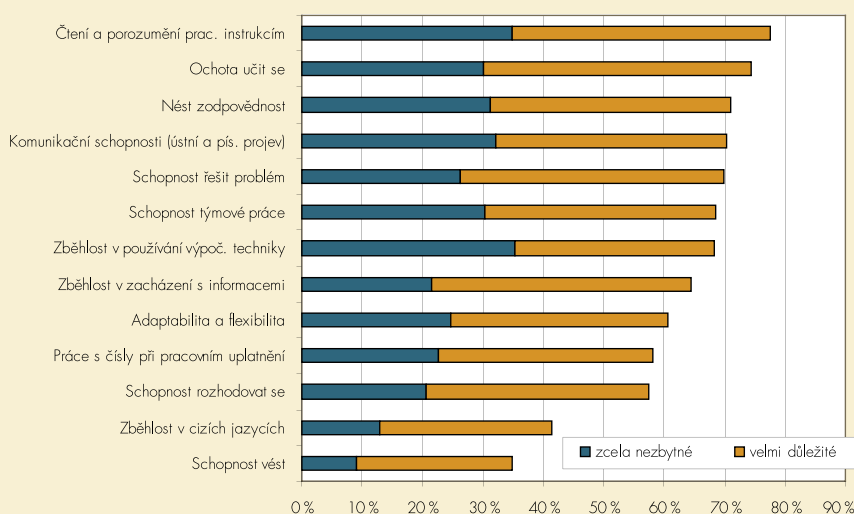
Následující tabulka 3 zachycuje procentní zastoupení respondentů, kteří u dané kompetence vyjádřili, že by se na její rozvoj měla škola více zaměřit.

Největší část zaměstnavatelů požaduje, aby se školy (s výjimkou SOU) více zaměřovaly na rozvíjení zběhllosti v cizích jazycích, jejich podíl dosahuje nejvyšších hodnot u SOŠ, VOŠ i VŠ.

V případě všech vzdělanostních skupin zaměstnavatelé požadují zlepšit přípravu zejména u komunikačních schopností, schopnosti řešit problém a schopnosti nést zodpovědnost. Určitou nespokojenost se současnou kvalitou přípravy na školách vyjadřují zaměstnavatelé dále u schopnosti rozhodovat se (mimo SOU, kde ji však ani nepožadují).

Při bližším pohledu na situaci vyučených je evidentní, že relativně nejvíce firem doporučuje školám zaměřit více pozornosti na rozvoj schopnosti nést zodpovědnost, komunikačních schopností a rovněž i ochoty učit se (ve všech případech se jedná o kompetence, kterým je zároveň přikládána značná důležitost). Další výrazný podíl zaměstnavatelů požaduje zlepšení přípravy směřující k rozvoji schopnosti řešit problém a čtení a porozumění pracovním instrukcím.

Pokud se dále zaměříme na názory zaměstnavatelů na pracovníky se středním odborným vzděláním s maturitou, je zřejmý především určitý nárůst požadavků vůči škole v porovnání s pracovníky, kteří zís-

Obr. 6: „Zcela nezbytné“ a „velmi důležité“ kompetence pracovníků se středním odborným vzděláním

výkon odborných profesí, které kladou vyšší nároky jak na odborné znalosti, tak na zvládnutí širších dovedností. Do této kategorie lze zařadit i vyučené s maturitou, kterých je necelých 15 % z celkového počtu pracovníků s odbornou maturitou.

Absolvování středního odborného vzdělávání nabízí široké možnosti uplatnění. V případě, že absolventi nepokračují v dalším studiu na vysoké či vyšší odborné škole, odborná kvalifikace je předpokladem pro dobrý start na trhu práce.

Mezi nejvíce preferované znalosti, dovednosti a schopnosti lze zařadit schopnost řešit problém (98 % respondentů), komunikační schopnosti, schopnost nést zodpovědnost a ochotu učit se (shodně 97 % dotázaných), dále pak adaptabilitu, flexibilitu a čtení a porozumění pracovním instrukcím (v obou případech 96 % respondentů). Jako nejméně důležitá se zde ukazuje zběhllost v cizích jazycích a schopnost vést, nicméně 78 %, resp. 79 % respondentů i tyto kompetence vnímá jako důležité.

Z grafického vyjádření na obr. 6 je velice dobře patrné, které kompetence označují zaměstnavatelé u pracovníků se středoškolským vzděláním za „zcela nezbytné“ a „velmi důležité“.

Mezi kompetence pracovníků – absolventů SOŠ, které více než 70 % dotázaných zaměstnavatelů považuje za nepostradatelné,

žovalo schopnost vést a zběhllost v cizích jazycích za „velmi důležitou“, případně „zcela nezbytnou“ v obou případech 12 % respondentů, u středoškoláků se již jedná o 35 %, resp. dokonce 41 %.

	SOU	SOŠ	VOŠ	VŠ
Komunikační schopnosti (ústní a písemný projev)	38,2 %	43,3 %	27,0 %	32,3 %
Čtení a porozumění pracovním instrukcím	32,9 %	28,8 %	14,7 %	14,1 %
Zběhllost v cizích jazycích	27,3 %	47,0 %	37,0 %	41,4 %
Práce s čísly při pracovním uplatnění	18,2 %	21,9 %	12,2 %	13,5 %
Schopnost rozhodovat se	27,0 %	37,6 %	26,3 %	30,4 %
Schopnost řešit problém	33,9 %	44,5 %	28,8 %	33,2 %
Nést zodpovědnost	38,9 %	40,8 %	30,1 %	36,4 %
Adaptabilita a flexibilita	22,3 %	22,6 %	18,2 %	21,9 %
Schopnost týmové práce	25,7 %	31,0 %	25,1 %	28,8 %
Schopnost vést	10,7 %	17,2 %	20,4 %	30,4 %
Ochota učit se	36,1 %	33,2 %	22,6 %	23,8 %
Zběhllost v používání výpočetní techniky	28,8 %	31,3 %	19,7 %	21,0 %
Zběhllost v zacházení s informacemi	24,1 %	29,5 %	21,9 %	24,8 %

Tabulka 3: Klíčové kompetence, na jejichž rozvoj by se měly školy více zaměřit

Kompetence, na které by se měla škola více zaměřit

Další významný aspekt hodnocení důležitosti sledovaných klíčových kompetencí představuje zjišťování názorů zaměstnava-

kali vzdělání v oborech SOU. Deklarována je zejména potřeba zaměřit více pozornosti na zběhllost v cizích jazycích, schopnost řešit problém, rozvoj komunikačních schopností, schopnosti nést zodpovědnost a rovněž i na schopnost rozhodovat se.

❖ Ačkoli stejné kompetence, u kterých by školy měly zlepšovat přípravu budoucích absolventů SOŠ, nacházíme rovněž u absolventů VOŠ, v případě SOU je však na rozvoj jednotlivých znalostí, schopností a dovedností kladen větší důraz (podíly zaměstnavatelů, kteří se k této otázce vyjádřili, jsou výrazně vyšší). Tuto skutečnost lze interpretovat v tom smyslu, že z hlediska zmíněných kompetencí považují zaměstnavatelé absolventy VOŠ za lépe připravené než absolventy SOŠ (např. větší důraz na přípravu v oblasti rozvoje komunikačních schopností požaduje v případě absolventů SOŠ 43,3 % dotázaných zaměstnavatelů, v případě absolventů VOŠ se jedná o 27 %).

❖ V případě vysokoškoláků jsou požadavky zaměstnavatelů obdobné jako u absolventů SOŠ a VOŠ. Také zde na prvním místě figuruje *zběhllost v cizích jazycích* a dále pak *schopnost nést zodpovědnost, schopnost řešit*

problém, komunikační schopnosti, schopnost rozhodovat se a navíc se zde objevuje ještě *schopnost vést*, což je logické s ohledem na skutečnost, že vedoucí pozice jsou nejčastěji zastávány právě vysokoškolsky vzdělanými pracovníky. Skutečnost, že podíly zaměstnavatelů deklarujících požadavky na rozvoj těchto kompetencí se svými hodnotami pohybují někde mezi kategorií SOŠ a VOŠ, lze interpretovat tak, že na školní přípravu pracovníků s vysokoškolským vzděláním a dostatečný rozvoj uvedených kompetencí jsou kladeny skutečně vysoké požadavky, které vyplývají z náročnosti zastávaných pracovních pozic touto skupinou zaměstnanců.

Tento článek je příkladem tematicky laděného šetření provedeného v rámci projektu VIP Kariéra. Text je převzat z publikace: Kleňhová, M. – Vojtěch, J.: *Přechod absolventů středních škol do terciárního vzdělávání*. Praha, NÚOV 2006, 67 stran.

TAMR, číslo 3 / 2006

Čtvrtletník Technické aktuality a metodické rozhledy pro střední technické vzdělávání se začal v minulém čísle věnovat systémovému projektu UNIV – Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol poskytujících vzdělávací služby pro dospělé. V tématu pokračuje i v čísle 3 úvodními dvěma články.

Nové výzvy pro další vzdělávání ve Zlínském kraji (o SPŠ Uherský Brod a jejich zkušenostech s poskytováním dalšího vzdělávání píše PaedDr. Rostislav Šmíd, ředitel školy) ● Střední škola obchodní v Českých Budějovicích jako Místní centrum celoživotního vzdělávání (Mgr. Jarmila Benýšková, ředitelka školy) ● Informace o krajské konferenci projektu UNIV (Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol poskytujících vzdělávací služby dospělým) ● Projektové řízení projektů evropského sociálního fondu na školách (o zkušenostech projektového manažera píše RNDr. Vladimír Krajčík, Ph.D. z Vysoké školy podnikání v Ostravě) ● Přechod absolventů středních škol do terciárního vzdělávání (první část materiálu z pera RNDr. Michaely Kleňhové a Ing. Jiřího Vojtěcha) ● Nezaměstnanost absolventů středních škol (Ing. Jany Festová, NÚOV) ● Technická normalizace a její podíl v procesu vzdělávání (Ing. Jaroslav Skopal, CSc., Český normalizační institut) ● Zdravotně znevýhodněné osoby a jejich integrace na trh práce (Mgr. Olga Bičáková, MPSV).

Jaroslava Janošítková 1947 – 2006

Je to už několik týdnů, které uplynuly od smrti Jarušky Janošítkové, na kterou stále všichni vzpomínáme jako na milou, přátelskou kolegyni. V kolektivu nejbližších spolupracovníků

dokázala vytvářet příjemnou a inspirující pracovní atmosféru; ochotně poradila, pomohla, nikdy nezapomněla popřát k svátku, k narozeninám. Přátelské i pracovní souznění dobře vystihuje i to, že ji všichni oslovovali jen Jaruško. Pracovala s neobvyklým zaujetím a její přínos odbornému vzdělávání v oborech kožedělných a obuvnických nelze přehlédnout. Harmonicky žila i ve svém soukromém životě; věnovala se rodině, dětem; těžce nesla smrt svého manžela, která nepochybně neblaze ovlivnila i její zdraví.

Náhly odchod Jarušky, které ještě nebylo ani šedesát let a zdaleka jí ještě neubýly životní síly ani možnosti, je pro nás kolegy stále zlý sen. Bohužel jde o tragickou skutečnost, se kterou se jen těžko vyrovnáváme. Přestože všichni dobře víme, že podobně jako obraz nebo román i lidský život musí skončit, bude nám každodenní lidská blízkost Jarušky Janošítkové ještě dlouho chybět.

Odborné vzdělávání informační bulletin Národního ústavu odborného vzdělávání

Vychází pětkrát za rok

číslo 3-4/2006 vyšlo 31. října 2006
bezplatně

Adresa redakce a vydavatele:

NÚOV, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10
ředitel: RNDr. Miroslav Procházka, CSc.
tel.: 274 862 251-56, 274 865 249-55,
fax: 274 863 380
e-mail: nuov@nuov.cz, <http://www.nuov.cz>

Odpovědný redaktor: Vladimír Voznička

Redakční rada:

RNDr. P. Petrovič, CSc., Ing. L. Burešová,
Ing. J. Janeček, RNDr. M. Kadlec,
A. Konopásková, V. Voznička

Grafická úprava: Mgr. Ondřej Suchý

Tisk: Tiskárna ZIKMUND

Pražská 18, Praha 10 – Hostivař

Vedeno pod č. registrace MK ČR 6275
ISSN 1210-7387

Co nového ve Zpravodaji

✱ Květnové číslo uvádí přehled mezinárodně srovnatelných statistik vzdělávání, které se začaly vytvářet v 90. letech minulého století. Další příspěvky jsou věnovány třem zemím: Brazílii (popis vzdělávacího systému a hlavně odborného vzdělávání), Francii (profesní bakalaureát po dvaceti letech existence) a Německu (podnikové vzdělávání starších zaměstnanců; život, práce a vzdělávání v současnosti a v budoucnosti; úkoly odborného vzdělávání).

✱ Červnové číslo informuje o nejnovější zprávě UNESCO o ngramotnosti ve světě, seznamuje s terminologií vzdělávání používanou pro statistické účely a s historií výrobních škol, které působí v Německu, v Dánsku, ve Francii, v Irsku, ve Švýcarsku a v Itálii, ale také v zemích třetího světa, např. v Indii a Singapuru. Dále přináší článek o odborném vzdělávání v Austrálii a o jeho reformě, o managementu kvality s pomocí „modelu

excelence“ a o profesní přípravě velmi mladých rodičů.

✱ Srpnové dvojčíslo upozorňuje na priority finského předsednictví EU v oblasti vzdělávání a trhu práce, přináší přehled „evropských roků“, jejichž témata EU vyhláší, a výsledky výzkumu CEPS zjišťujícího vliv vzdělání na zaměstnanost. Zabývá se otázkou starších pracovníků v celoživotním vzdělávání i odchodem silných poválečných ročníků do důchodu. Další články pojednávají například o vzdělávání zemědělců ve Francii, o zprávě Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci zaměřené na hluk na pracovišti a o skloubení mateřských povinností se zaměstnáním v Německu a ve Švédsku.

✱ Zpravodaj – Odborné vzdělávání v zahraničí najdete v plném znění na webové stránce <http://www.nuov.cz> (publikace a periodika → periodika). AK